

Chương trình địa phương

(Phần Tiếng Việt)

Câu 1. Tìm từ ngữ địa phương trong các đoạn trích sau đây (trích từ truyện ngắn Chiếc lược ngà của Nguyễn Quang Sáng) và chuyển những từ ngữ địa phương đó sang từ ngữ toàn dân.

Từ ngữ địa phương		Từ ngữ toàn dân
a. Thẹo	-	Sẹo
Dễ sợ	-	Sợ lắm
Lặp lại	-	Lập bập
Ba	-	Bố
b. Má	-	Mẹ
Kêu	-	gọi
Đũa bếp	-	Đũa cả
Nó trống	-	Nói trống không
Vô	-	Vào
c. Bữa sau	-	Hôm sau
Lui cui	-	Lúi húi
Nhắm	-	Dự đoán, lượng sức
Dáo dác	-	Nháo nhác
Giùm	-	Giúp

Câu 2. Đối chiếu các câu sau đây (trích từ truyện ngắn Chiếc lược ngà của Nguyễn Quang Sáng), cho biết từ “kêu” ở câu nào là từ địa phương, từ “kêu” ở câu nào là từ toàn dân. Hãy dùng cách diễn đạt khác hoặc dùng từ đồng nghĩa để làm rõ sự khác nhau đó.

+ Phân biệt:

a. Nó nhìn dáo dác một lúc rồi *kêu* (từ toàn dân) lên:

- *Cơm sôi rồi chảy nước dùm cái!* – Nó cũng lại nói trống.

b. - *Con kêu* (từ địa phương) rồi mà người ta không nghe.

+ Dùng từ đồng nghĩa để làm rõ:

Con **gọi** rồi mà người ta không nghe.

Câu 3. Trong hai câu đó sau, từ nào là từ địa phương? Những từ đó tương đương với những từ nào trong ngôn ngữ toàn dân? (Các câu đó ấy trong Hợp tuyển Văn học dân gian các dân tộc ở Thanh Hoá, 1990)

Từ địa phương

Từ toàn dân

Trái

-

Quả

Chi

-

Gì

Trống hồng trống hoảng

-

Trống huếch trống hoác

Câu 4. Hãy điền những từ ngữ địa phương tìm được ở các bài tập 1, 2, 3 và các từ toàn dân tương ứng vào bảng tổng hợp theo mẫu.

(Các em tự điền trên cơ sở các bài đã làm)

Câu 5. Đọc lại các đoạn trích ở bài tập 1, bình luận về cách dùng từ ngữ địa phương bằng cách trả lời các câu hỏi sau đây:

a. Có nên để cho nhân vật Thu trong truyện Chiếc lược ngà dùng từ ngữ toàn dân không? Vì sao?

Không nên để cho nhân vật bé Thu dùng từ ngữ toàn dân vì nó sẽ làm mất đi tính địa phương của câu chuyện và nhân vật mất đi sự đặc tính trẻ thơ.

b. Tại sao trong lời kể của tác giả cũng có những từ ngữ địa phương?

Vì tác giả là người Nam Bộ, việc dùng từ địa phương sẽ tạo sức sống cho tác phẩm, tất nhiên là không được quá lạm dụng, gây khó khăn cho người đọc.

Xem tiếp tài liệu tại: <https://vn doc.com/tai-lieu-hoc-tap-lop-9>